

ASSOCIATIE

K.U.LEUVEN

Een taalbeleid op maat van de lerarenopleiding

Een onderzoeksproject van het expertisenetwerk voor
lerarenopleidingen van de Associatie K.U.Leuven

'School of Education'

2009-2011

Guido Cajot

ASSOCIATIE

K.U.LEUVEN

- HUBrussel
- KaTHO
- KHKempen (penvoerder)
- KHLeuven
- KHLim

ASSOCIATIE

K.U.LEUVEN

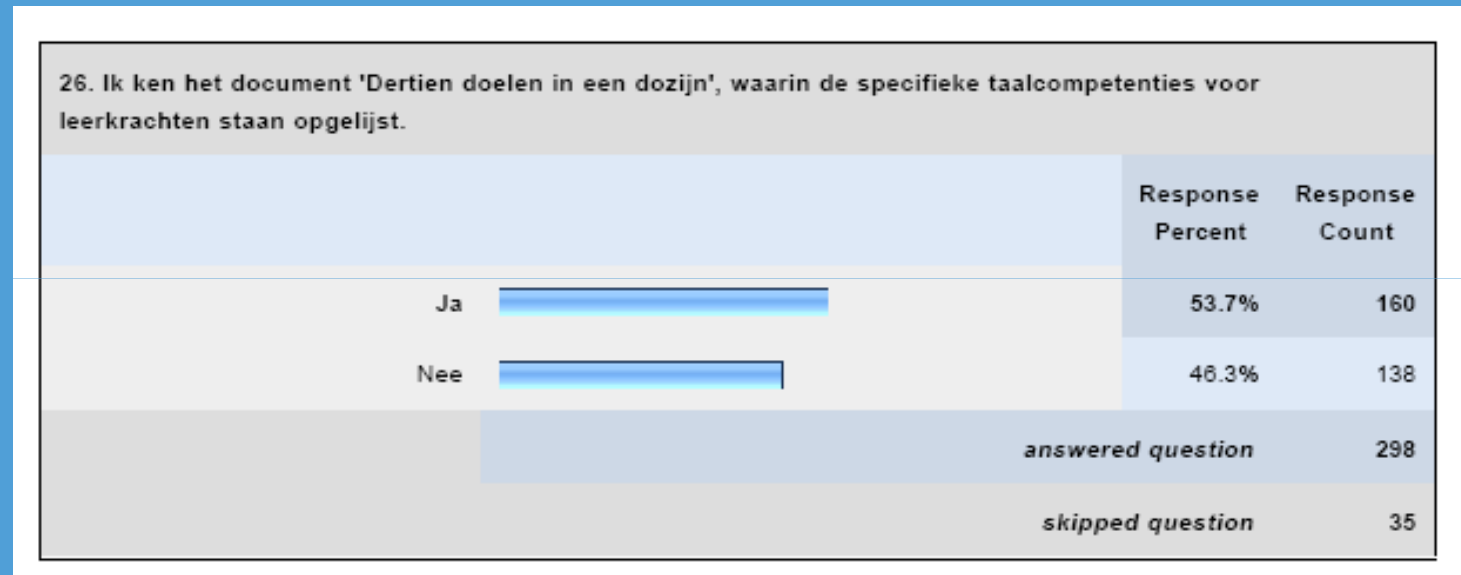
Dertien doelen en daarna?

2003

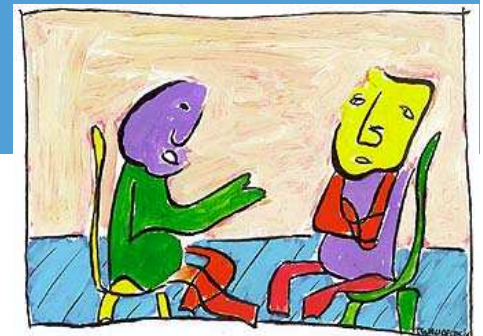
2007-2008

Het nieuwe beroepsprofiel en de basiscompetenties voor leraren' (2008)

Bevraging in 2010

Gesprekken voeren met leerlingen

Een TB op maat van de lerarenopleiding

ASSOCIATIE

K.U.LEUVEN

Pakket 1

- Bevraging
- Operationalisering 13 doelen
- Taalbeleidskader voor lerarenopleidingen

Pakket 2

- Focus op professionele taalvaardigheid
- Pilot: toegankelijk maken van teksten
- Ontwikkeling website met materialen-databank

Pakket 3

- Disseminatie
- Workshops voor docenten

Beoordelen en toegankelijk maken van teksten

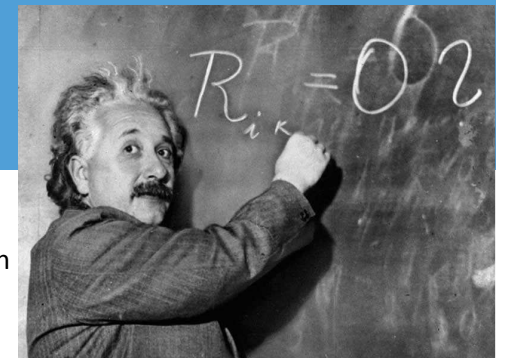

- Een kader voor beleidsverantwoordelijken van alle lerarenopleidingen: geïntegreerde lerarenopleidingen, CVO's en SLO's (van hogescholen en universiteiten)
- Een algemeen kader: vertaling op maat van type opleiding is nodig
- Vier hoofdstukken

1. Taal in de lerarenopleiding

- de starttaalcompetentie
- de academische taalcompetentie
- de professionele taalcompetentie

2. Een taalbeleid voor de lerarenopleiding

- Sluit aan bij de brede visie op taalbeleid van de Associatie K.U.Leuven

(Werkgroep: ‘Nederlands in het hoger onderwijs’)

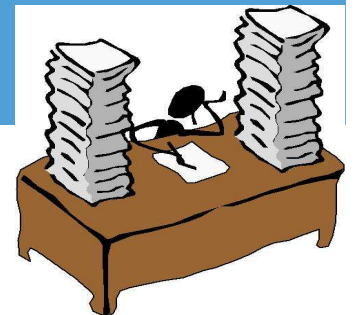
- Vier strategische doelstellingen:
 - de slaagkans van studenten verhogen;
 - de academische taalvaardigheid vergroten;
 - een coherent personeelsbeleid voeren;
 - de professionele taalvaardigheid verhogen.

Een uiteenzetting geven met schriftelijke ondersteuning

3. Een taalbeleid uitwerken

- Een taalbeleidsplan
- Bouwstenen van een taalbeleid
- Processen van een taalbeleid

4. Werken aan professionele taalvaardigheid
Specifiek voor de lerarenopleiding
 - DUS: focus van het project
 - Ontwikkeling van een
'Taalcompetentiematrix'

De taalcompetentiematrix

ASSOCIATIE

K.U.LEUVEN

- Koppeling van de 13 NTU- doelen aan de basiscompetenties
- Operationalisering van de 13 NTU-doelen
- Vertaling naar concrete gedragsindicatoren
- Taaldoel 2: beoordelen en toegankelijk maken van teksten

Taalcompetenties of dertien taaldoelen	Subdoelen	Operationalisering
Domein 1: de leraar in interactie met zijn leerlingen		
Taaldoel 2: beoordelen en toegankelijk maken van teksten	<ul style="list-style-type: none"> • Begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen • Opvoeder • Inhoudelijk expert • Organisator 	Wat kan de leraar concreet doen?
•De leraar kan teksten beoordelen op toegankelijkheid voor zijn leerlingen en kan die teksten zo nodig via mondelinge en schriftelijke ingrepen toegankelijk maken.		
De leraar kan verschillende soorten teksten beoordelen op aangepastheid aan het doel en zijn leerlingen, op bruikbaarheid in de klas, op culturele impact. Hij kan zo nodig schriftelijke en mondelinge ingrepen bedenken om de tekst in de klas toegankelijk te maken. De leraar kan teksten voor zijn leerlingen toegankelijk maken via schriftelijke en mondelinge ingrepen.	<p>Inschatten talige complexiteit van schooltaal/instructietaal qua woordgebruik, zinsbouw, explicietheid van verbanden, tekstopbouw</p> <p>Schooltaal/instructietaal relateren aan het begripsniveau van de leerlingen</p> <p>Bewaken eigen taalaanbod</p>	<ul style="list-style-type: none"> • beoordeelt het taalgebruik in de tekst in functie van de doelgroep (schooltaalwoorden, vaktaalwoorden, figuurlijk taalgebruik, verwijfs- en signaalwoorden) • vervangt indien nodig moeilijke woorden • linkt schooltaal/vaktaal aan dagelijkse taal • grijpt in bij te lange zinnen • deelt teksten in alinea's in • ondersteunt visueel • voorziet lijst met kernbegrippen • maakt verschillende versies van een tekst • gebruikt een ruim aanbod van verschillende teksten (leerboeken, beeldmateriaal, diverse media...)
	<p>Inschatten inhoudelijke complexiteit van de tekst qua bekendheid met onderwerp, motiverende kracht, ideeënopbouw... en linken aan kennis van de wereld, de interesse... van leerlingen</p> <p>Bepalen taaldoelen naast vakdoelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • beoordeelt of de inhoud van de tekst aansluit bij de interesse van de leerlingen, hen motiveert, hen interessante ideeën aanreikt.. • gaat na hoe kernbegrippen benadrukt kunnen worden • gaat na op welke context een beroep gedaan kan worden • gaat na of een begrip ook in een gewone context gebruikt wordt • onderzoekt met welke andere begrippen een nieuw begrip voorkomt, gerelateerd wordt
	<p>Schriftelijk ingrijpen op vlak van taal</p> <p>Mondeling ingrijpen op vlak van taal</p> <p>Hanteren passende woordenschatdidactiek</p> <p>Kiezen leesstrategie</p> <p>Gebruiken actieve werkvormen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • verduidelijkt relevante begrippen • doet aan betekenisonderhandeling en herformulering • activeert voorkennis • biedt betekenisvolle contexten aan • past opdrachtformulering aan • semantiseert en consolideert • leest globaal, zoekend, voorlezend, genietend.... • laat schema's verwoorden...
De leraar kan de adequaatheid van zijn ingrepen tijdens de activiteit beoordelen en kan, inspeland op de reacties van de leerlingen, nog bijsturen		

Een instrumentendatabank

- Een gedigitaliseerd taalbeleidskader
- Kijkwijzer per geoperationaliseerd taaldoel
- Andere taalbeleidsmaterialen, een literatuurlijst
- Drie workshops:
 1. Het taalbeleidsplan
 2. Taalontwikkelen lesgeven
 3. De professionele taalcompetenties

SCHOOL OF EDUCATION

De taalcompetente leerkracht

U bent hier: Home

Main Menu

Over het project

Aanmelden

Gebruikersnaam

Wachtwoord

Onthoud mij

[Wachtwoord vergeten?](#)

[Gebruikersnaam vergeten?](#)

Nog geen account? [Registreer](#)

Zoeken

Externe websites

[Expertisenetwerk 'School of Education Associatie K.U.Leuven'](#)

IN ONTWIKKELING

OVER HET PROJECT (NU NOG IN ONTWIKKELING)

Een taalbeleid op maat van de lerarenopleiding

*Om de volledige site te raadplegen moet je je de eerste keer registreren (zie links op het scherm: **Aanmelden > Registreer**). Je krijgt dan een mail met een link om je registratie te activeren. Dan volgt er op je mailadres nog een boodschap van de administrator dat je registratie is goedgekeurd. Vanaf dat moment kan je je aanmelden met gebruikersnaam en wachtwoord.*

(volledige tekst in PDF)

Een taalbeleid op maat van de lerarenopleiding

1. Uitgangspunten en doelstellingen

Het kernproject 'Een taalbeleid op maat van de lerarenopleiding' van de School of Education (Associatie K.U.Leuven) speelt in op het groeiende belang van een

ASSOCIATIE

K.U.LEUVEN

Dertien doelen vertaald

Een onderzoeksproject van het expertisenetwerk voor
lerarenopleidingen van de Associatie K.U.Leuven
'School of Education'

o.l.v. Karen De Jonghe

Hoofdmenu

- [Over deze website](#)
- [Taalvaardigheid in de lerarenopleiding](#)
 - [Leerlijnen](#)
 - [Cursus eerste jaar](#)
 - [Kijkwijzers en evaluatiefiches](#)
 - [Screening](#)
- [Taalontwikkelen lesgeven](#)
- [Module Taalbeleid](#)
- [Links](#)

Inloggen

Gebruikersnaam

Wachtwoord

Automatisch inloggen

Log-in

[Wachtwoord vergeten?](#)

[Gebruikersnaam vergeten?](#)

[Registreer](#)

Algemeen taalvaardigheid in de LO

Naar een nieuw curriculum voor het eerste opleidingsjaar

Geschreven door Administrator

maandag, 31 mei 2010 08:51

Men stelt in lerarenopleidingen en in het werkveld al een hele tijd vast dat het met de taalcompetenties van studenten/ beginnende leerkrachten niet zo best gesteld is. Die problemen situeren zich zowel op het niveau van inhouden, vaardigheden als attitudes. Tegelijkertijd (en een beetje in contradictie met het voorgaande) moeten aspirant-leerkrachten ook specifieke taalcompetenties verwerven om later de taalvaardigheid van de eigen leerlingen te stimuleren en te verbeteren, onder het motto 'elke leerkracht is een taalleerkracht' (of taalbewuste leerkracht).

In het eerste project kozen we ervoor om eerst werk te maken van de eigen taalvaardigheid van de student, met aandacht voor ook de academische taalcompetenties. Het referentiekader blijft ook daar de 'Dertien Doelen' omdat de vaardigheden, inhouden en attitudes die we aanleren altijd ten dienste staan van de professionele taalvaardigheid die we willen bereiken. Enkele professionele taalcompetenties komen daarbij expliciet aan bod, namelijk deze die nauw aansluiten bij die eigen taalvaardigheid van de student of bij taalcompetenties die de student ook meteen moet inzetten in het eerste opleidingsjaar. de doelen die hier 'vertaald' werden situeren zich vooral in domein 2, 'De leraar in interactie met volwassenen in en rond de school' en ook soms in domein 1, 'De leraar in interactie met zijn leerlingen' (vertellen, voorlezen).

Bijlagen:

[PP_taalcompetenties_vertaald.ppt](#) [] 1302 Kb

Laatst aangepast op maandag, 18 oktober 2010 08:42

1. Interne seminars voor docenten

- Een taalbeleid op school
- Taalontwikkellend vakonderwijs
- Professionele taalcompetenties

2. Taal in het kwadraat (module taalbeleid)

- Een taalbeleid op school
- Taalontwikkellend vakonderwijs
- Professionele taalcompetenties
- Meertaligheid
- Spelling
- Standaardnederlands en andere taalvarianten
- Meervoudige geletterdheid
- Effectmeting van taalbeleid

ASSOCIATIE

K.U.LEUVEN

Vragen ???

